

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอดงพิกุล
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3

Teachers' Satisfaction with the Academic Administration of School
Administrators in Thong Pha Phum District Under Kanchanaburi Primary
Educational Service Area Office 3

ณัฐชา คำคงอยู่¹ และ นิวัตต์ น้อยมณี^{2*}

Natcha Khumkongyoo¹ and Nivat Noymanee^{2*}

^{1,2}หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

^{1,2}Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education,

Bangkok Suvarnabhumi University

*Corresponding author's email address: natcha0957904536@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

13 กรกฎาคม 2568

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

19 กันยายน 2568

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

2 ตุลาคม 2568

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษาและเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3 ในพื้นที่อำเภอดงพิกุล โดยพิจารณาจากสถานภาพของครู ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอน จำนวน 217 คน ด้วยแบบสอบถามที่สร้างขึ้น และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้สถิติค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพึงพอใจภาพรวมของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอดงพิกุล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านก็อยู่ในระดับมากด้วยเช่นกัน 2) ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจภาพรวมของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอดงพิกุล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3 พบว่า สถานภาพของครูในโรงเรียน อำเภอดงพิกุล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3 ไม่มี ความแตกต่างกัน มีเพียงช่วงอายุของครูที่ต่างกันส่งผลให้ความพึงพอใจโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีช่วงอายุน้อยกว่า 30 ปี มีระดับความพึงพอใจมากกว่าครูที่มีช่วงอายุระหว่าง 30-40 ปี

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, ครู, การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

This quantitative research aimed to study and compare the satisfaction levels of teachers towards the academic administration of school administrators in Thong Pha Phum District, under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3. The study considered personal factors of the teachers, including gender, education level, age, and work experience. The data was collected from a sample of 217 teachers using a self-constructed questionnaire. The data was analyzed for frequency, mean, standard deviation, t-test, and one-way analysis of variance (ANOVA) The research findings revealed that: 1) The overall satisfaction of teachers with the academic administration of school administrators in Thong Pha Phum District, under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3, was at a high level ($\bar{X} = 4.22$). When considering individual aspects, all were also found to be at a high level. 2) In comparing the satisfaction levels, the status of teachers within the schools showed no significant difference. However, a statistically significant difference in overall satisfaction was found based on the age of the teachers at the .05 level. The teachers who are lower than 30 years old reported a higher level of satisfaction than teachers in the 30-40 age range.

Keywords: Satisfaction, Teachers, Academic administrators

บทนำ

ในโลกของศตวรรษที่ 21 ประเทศไทยและนานาประเทศต้องเผชิญกับความท้าทายที่เป็นพลวัตอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยการเปลี่ยนแปลงนี้มีทั้งจากแรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี รวมถึงการเปลี่ยนแปลงภายในประเทศในมิติโครงสร้างประชากร เศรษฐกิจ และสังคม การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาโลกและการศึกษาไทย ซึ่งเป็นกลไกหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ ดังนั้น การปรับเปลี่ยนระบบการศึกษาให้สามารถรองรับความท้าทายดังกล่าว จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง (อัยรัชดา แก้วโสภา, 2566) โดยจะต้องดำเนินการควบคู่กันไปทั้งการจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

การบริหารงานวิชาการถือเป็นภารกิจหลักและเปรียบเสมือนหัวใจของสถานศึกษา (พระสมุห์สมพร อุซุหมโม, 2564) เนื่องจากเป็นส่วนงานที่ชี้วัดความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน และส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของผู้เรียนและประสิทธิผลของสถานศึกษา (พักรัตนา บัญประสิทธิ์, 2563) สถานศึกษาแต่ละแห่งจะมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด สามารถวัดได้จากความสำเร็จของงานวิชาการเป็นสำคัญ

(พระสมุห์สมพร อุซุทธิโม, 2564) โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญและใช้เวลาประมาณร้อยละ 40 ของเวลาทั้งหมดไปกับการบริหารงานส่วนนี้ (ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2563) สถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ย่อมได้รับความนิยมนและเป็นที่ยอมรับจากผู้ปกครองและชุมชน ในทางกลับกัน หากสถานศึกษาใดมีความล้าหลังด้านวิชาการ ก็จะทำให้ขาดความเชื่อมั่นและเสื่อมความนิยมในที่สุด (พระสมุห์สมพร อุซุทธิโม, 2564) อีกทั้งยังส่งผลเสียต่อตัวผู้เรียน ที่ไม่สามารถพัฒนาศักยภาพจากการบริหารงานวิชาการที่ล้มเหลวของสถานศึกษา แม้ว่าผลการศึกษาที่ผ่านมาจะพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในหลายพื้นที่อยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพยายามในการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เป็นการพัฒนาระบบการศึกษาให้สามารถทัดเทียมการศึกษาโลกและการศึกษาไทย

แม้จะมีความพยายามในการพัฒนาระบบการศึกษาอย่างต่อเนื่อง แต่ระบบการศึกษายังคงประสบปัญหาและความท้าทายหลายประการ ทั้งในมาตรฐานและคุณภาพ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะและทักษะตามเป้าประสงค์ที่ประเทศต้องการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ความสำเร็จที่ปรากฏให้เห็นมักเป็นเพียงความสำเร็จในเชิงปริมาณมากกว่าคุณภาพ (อัยรัชดา แก้วโสภณ, 2566) กล่าวคือ มีจำนวนผู้เรียนในสถานศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนนั้นยังคงไม่สามารถชี้วัดให้เห็นว่ามีคุณภาพเพิ่มขึ้น โดยสามารถวัดได้จากค่าคะแนนจากการสอบที่ผ่านมา

สำหรับกรณีศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบปัญหาที่น่ากังวลสะท้อนผ่านผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับต่างๆ กล่าวคือ ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าในระดับประเทศทุกด้าน และควรได้รับการส่งเสริมทักษะด้านคณิตศาสตร์และภาษาไทยอย่างเร่งด่วน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3, 2567) และผลการสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยลดลง โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ และเมื่อเปรียบเทียบกับระดับประเทศก็มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าในทุกด้าน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3, 2567) ปัญหาเหล่านี้มีปัจจัยส่วนหนึ่งมาจากสภาพแวดล้อมที่ซับซ้อน เช่น การที่นักเรียนใช้สองภาษาในการสื่อสารซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ และการย้ายงานบ่อยของครูซึ่งส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนขาดความต่อเนื่อง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3, 2567)

จากสถานการณ์และปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นและมีความสนใจศึกษา “ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอทองผาภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3” การศึกษาวิจัยในหัวข้อนี้มีถึงความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินจากครูผู้สอนในสถานศึกษา สามารถเป็นข้อมูลพื้นฐานและสารตั้งต้นในการวางกลยุทธ์และแผนงานการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูล

ในการพัฒนาผู้บริหารให้สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการให้แก่นักเรียนอย่างสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอดงพญาภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

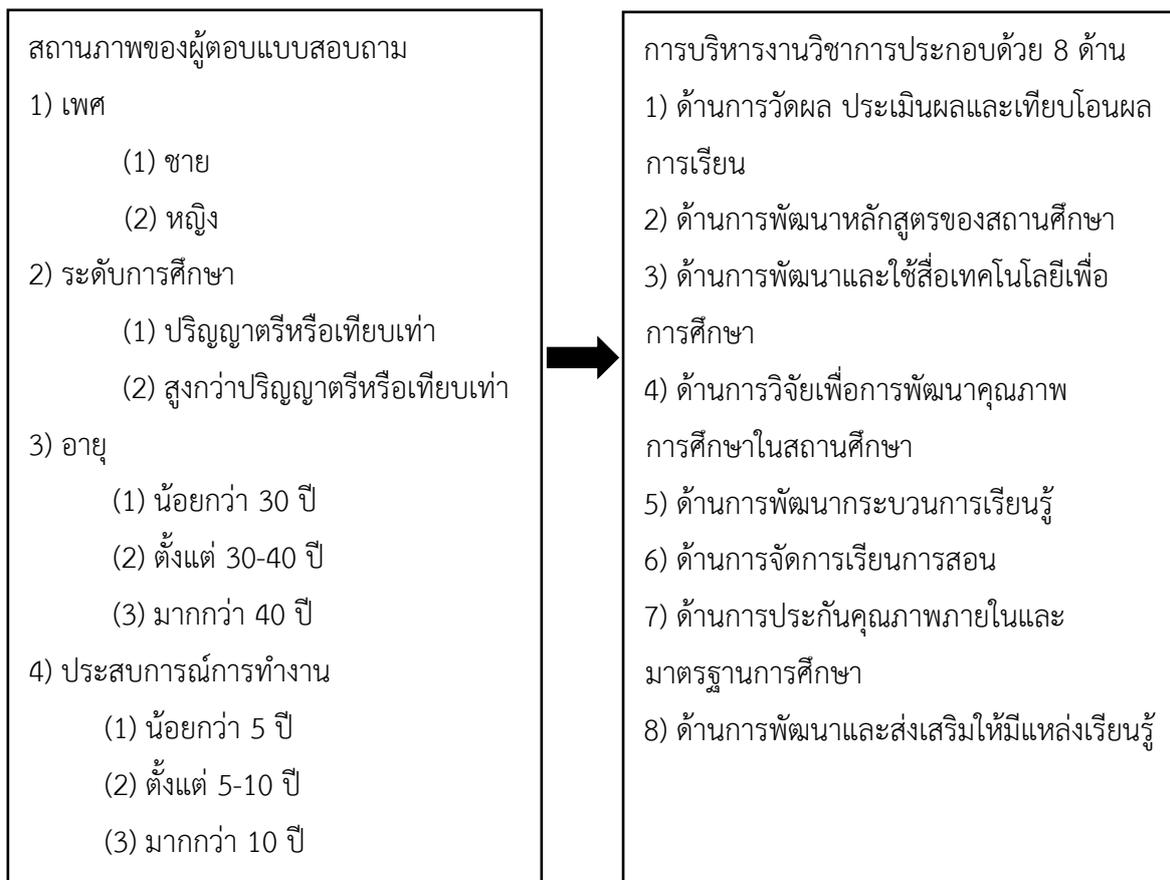
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอดงพญาภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามสถานภาพของครู

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้อาศัยการทบทวนวรรณกรรมจากการสังเคราะห์การบริหารงานวิชาการจากนักวิชาการ และนักวิจัยทั้งหมด 8 ด้าน เพื่อเป็นเครื่องมือวัดความพึงพอใจของครูในสถานศึกษาของอำเภอดงพญาภูมิ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยสามารถอธิบายได้ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) แบบวัดผลครั้งเดียว (One-Shot Case Study) โดยคณะผู้วิจัยได้กำหนดและดำเนินการตามระเบียบวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คณะผู้วิจัยกำหนดประชากรครั้งนี้คือ ครูในโรงเรียนอำเภอทองผาภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 492 คน โดยใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้จำนวนตามตารางคือ 217 คน เพื่อใช้เป็นตัวแทนของประชากรที่ดีและครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

2. การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จากเครือข่ายการจัดการศึกษาในอำเภอทองผาภูมิ จำนวน 4 เครือข่าย ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 คือ 1) เครือข่ายการจัดการศึกษาลิ้นถิ่น-หินตาด 2) เครือข่ายการจัดการศึกษาท่าขนุน-สหกรณ์นิคม 3) เครือข่ายการจัดการศึกษาห้วยเขย่ง-ปิล็อก 4) เครือข่ายการจัดการศึกษาชะแล-ปรังผล แล้วคำนวณขนาดตัวอย่างจากครูในแต่ละเครือข่ายจนครบ 217 ตัวอย่าง โดยเก็บข้อมูลแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากครูในโรงเรียนที่มีการนัดหมายโรงเรียนตามหนังสือนำ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ทั้งหมด 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอทองผาภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 มีค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของเครื่องมือหรือแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ มีผลลัพธ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ .86

4. วิธีการรวบรวมข้อมูล มีทั้งหมด 3 ขั้นตอน โดยเริ่มจากการคณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุพรรณภูมิ เพื่อขอหนังสือนำในการขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสถานศึกษาอำเภอทองผาภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เพื่อขอเก็บข้อมูลจากครู และขออนัดวัน เวลาในการเก็บข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยได้ส่งหนังสือนำพร้อมเครื่องมือไปยังสถานศึกษาและลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามวัน และเวลาที่ได้นัดหมายไว้กับโรงเรียน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นได้ให้ครูกรอกแบบสอบถามแบบออนไลน์จนครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ทั้งหมด 217 ชุด ใช้เวลาในการเก็บแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน 2567 ถึง วันที่ 20 พฤศจิกายน 2567 และนำข้อมูลที่ได้นำมาพิจารณาและตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากสถิติพื้นฐาน ที่ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับสถิติทดสอบสมมติฐาน ประกอบด้วย การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ เมื่อเกิดความแตกต่างจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อหาคู่ที่เกิดความแตกต่างระหว่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอทองผาภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผู้วิจัยสรุปผล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวแปรที่ศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	76	35.02
หญิง	141	64.98
รวม	217	100
2. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	145	66.82
สูงกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	72	33.18
รวม	217	100
3. อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	69	31.79
ตั้งแต่ 30-40 ปี	111	51.15
มากกว่า 40 ปี	37	17.06
รวม	217	100
4. ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	81	37.32
ตั้งแต่ 5-10 ปี	78	35.94
มากกว่า 10 ปี	58	26.74
รวม	217	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูเพศหญิง จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 64.98 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 35.02 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 66.82 รองลงมาวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 33.18 มีช่วงอายุตั้งแต่ 30-40 ปี มากที่สุด จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 51.51 รองลงมาอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 31.79 และมีอายุมากกว่า

40 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 17.06 และมีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี มากที่สุด จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 37.32 รองลงมา มีประสบการณ์ตั้งแต่ 5-10 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 35.94 และมีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 26.74 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอทองผาภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอทองผาภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

การบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	4.22	.47	มาก	3
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.19	.43	มาก	6
3. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.41	.34	มาก	1
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.22	.33	มาก	2
5. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.20	.48	มาก	5
6. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.18	.34	มาก	7
7. ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.21	.45	มาก	4
8. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.14	.47	มาก	8
ระดับความพึงพอใจภาพรวม	4.22	.24	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจภาพรวมต่อการบริการวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอทองผาภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากด้วยเช่นกัน โดยสามารถลำดับความพึงพอใจได้ว่าด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.41$) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาและด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.22$) ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.21$) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.20$) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.19$) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.18$) และด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.14$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอทองผาภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

1. การเปรียบเทียบความพึงพอใจภาพรวมของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอทองผาภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามเพศ

พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่าครูที่มีเพศแตกต่างกันส่งผลให้มีระดับความพึงพอใจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. การเปรียบเทียบความพึงพอใจภาพรวมของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอทองผาภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันส่งผลให้มีระดับความพึงพอใจภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การเปรียบเทียบความพึงพอใจภาพรวมของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอทองผาภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามช่วงอายุ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 จึงสามารถสรุปได้ว่าครูที่มีช่วงอายุแตกต่างกันส่งผลให้ความพึงพอใจโดยรวมแตกต่างกัน โดยครูที่มีช่วงอายุน้อยกว่า 30 ปี มีระดับความพึงพอใจมากกว่าครูที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 30-40 ปี

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ เป็นด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสามารถสรุปได้ว่าครูที่มีช่วงอายุแตกต่างกันส่งผลให้ความพึงพอใจด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้แตกต่างกัน โดยครูที่มีช่วงอายุ น้อยกว่า 30 ปี มีระดับความพึงพอใจมากกว่าครูที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 30-40 ปี

4. การเปรียบเทียบความพึงพอใจภาพรวมของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอทองผาภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันส่งผลให้มีระดับความพึงพอใจภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาก็ยังคงอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งอาจเป็นผลมาจากนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ที่ให้ความสำคัญกับงานวิชาการ ซึ่งเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) ตลอดจนการบริหารงานวิชาการจำเป็นที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายในโรงเรียนหรือสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศรธรรม รูปสอาด และ ศิริพงษ์ เสาภายน (2564) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมของครูส่งผลให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพและอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีมาใช้

ในการจัดการเรียนการสอน (Geleta, 2015) และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นภาพร สุทรวงศ์ (2561) ที่พบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก

ประเด็นที่น่าสนใจจากการเปรียบเทียบความพึงพอใจจำแนกตามสถานภาพของครู มีดังนี้

เพศและประสบการณ์การทำงาน ไม่พบความแตกต่างของระดับความพึงพอใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการอย่างเท่าเทียมกัน (Fry et al., 2009) เชื่อมโยงกับการศึกษาของ พัฒน์ฉินี ชันทศกร และ จรัส อติวิทยากรณ์ (2561) ที่ระบุว่าไม่มีความแตกต่างในปัจจุบันดังกล่าว

อายุมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีอายุมากกว่ามีความพึงพอใจมากกว่า ซึ่งอาจเป็นเพราะครูที่มีอายุมากกว่ามีความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีการบริหารงานวิชาการมากกว่า สามารถบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ศิริพร สว่างจิตร, 2559)

ระดับการศึกษา ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรทุกระดับอย่างเท่าเทียมกัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3, 2567)

โดยสรุป การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู การพัฒนาการใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง และการให้ความสำคัญกับบุคลากรทุกระดับอย่างเท่าเทียมกัน ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอทองผาภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3” มุ่งศึกษาและเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในพื้นที่อำเภอทองผาภูมิ โดยพิจารณาจากสถานภาพของครู ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน จึงสามารถสังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ว่า

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการสังเคราะห์ของนักวิชาการทั้ง 8 ด้านสามารถส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ที่มีความเกี่ยวข้องได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินการนั้น สามารถสร้างการยอมรับเป็นอันดับแรก เนื่องจากการศึกษาในปัจจุบันต้องอาศัยเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนในการดำเนินการ และสถานศึกษาก็ให้ความสำคัญในประเด็นดังกล่าว รองลงมาคือการมีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาและการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน เนื่องจากการวิจัยถือว่าเป็น

เป็นเรื่องที่จะต้องนำมาปรับใช้พัฒนาสถานศึกษา รวมถึงการวัด ประเมินและการเทียบโอน ผลการศึกษาของผู้เรียนที่ต้องได้รับการยอมรับในเชิงบวก รวมถึงการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา เนื่องจากเป็นเครื่องมือชี้วัดถึงสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนในสถานศึกษา ตลอดจน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของสถานศึกษา โดยเป็นไปในทิศทาง เดียวกัน หากผู้สอนมองในประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นในทิศทางลบ ก็จะส่งผลเสียต่อการพัฒนาสถานศึกษา ให้มีคุณภาพในสังคมแห่งการเรียนรู้

การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา เป็นอีกหนึ่งของตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร เนื่องด้วยหลักสูตรเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำกับทิศทางของการเรียนการสอน โดยหลักสูตรนั้นจะต้องให้มีความสอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและสุขภาวะของพื้นที่ หากผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญและละเลย จะส่งผลเสียต่อสถานศึกษาอย่างชัดเจน ดังนั้น ในมุมมองของผู้สอนก็จำเป็นที่จะต้อง อยู่ในระดับมากขึ้นไปด้วยเช่นกัน สำหรับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา จะมีความเชื่อมโยงกับ การพัฒนาหลักสูตร เพราะหลักสูตรจะสามารถกำหนดการจัดการเรียนการสอนได้ ถึงแม้ว่าด้านการพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้จะมีค่าความพึงพอใจน้อยที่สุด และก็ยังคงอยู่ในระดับมากด้วยเช่นกัน ซึ่งนั้นก็ สามารถบ่งชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารควรมีการจัดการแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกตำราให้กับผู้เรียนได้เพิ่มทักษะ ด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล อันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาการเรียน การสอนที่สอดคล้องกับการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาอันพึงได้รับ

2. ปัจจัยส่วนบุคคลของครูผู้สอนในสถานศึกษาไม่มีส่วนสำคัญในการสร้างความแตกต่างในระดับ ความคิดเห็นของความพึงพอใจในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร เนื่องด้วยภารกิจหลักของครูผู้สอน ทุกคนต่างก็มีเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันงานวิชาการให้บรรลุตามเป้าหมายของตนเอง สถานศึกษา และหน่วยงานที่กำกับการศึกษา เมื่องานวิชาการทุกมิติได้รับการยอมรับและส่งเสริมไปในทิศทางเดียวกัน จะส่งผลเชิงบวกให้กับสถานศึกษา ผู้เรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทิศทางบวกด้วยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้เสนอแนะข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยออกเป็น 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปต่อยอดเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนในสังกัด ตลอดจนข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปในศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดลำดับความสำคัญในการจัดหาและ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้มีความหลากหลายและเข้าถึงง่าย เนื่องจากเป็นด้านที่ ครูมีความพึงพอใจน้อยที่สุด ตลอดจนเป็นการสร้างการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้รับความรู้ทั้งในตำราและ นอกตำรา อันจะส่งผลให้เกิดค่าการประเมินที่สูงขึ้นทั้งต่อหน่วยงานและความพึงพอใจของครูที่ปฏิบัติงาน

1.2 การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ควรกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตรและบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สำหรับประเด็นดังกล่าวนี้สามารถเพิ่มศักยภาพให้กับนักเรียนในพื้นที่ได้ ตลอดจนครูผู้สอนได้มีส่วนร่วมพัฒนาและดำเนินการในการบริหารงานวิชาการที่เป็นภารกิจหลักของครูผู้สอนอยู่แล้ว

1.3 การพัฒนาหลักสูตร ควรมีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินคุณภาพการศึกษาในทุกมิติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูผู้สอนจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าวอย่างรอบด้าน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและเพิ่มระดับความพึงพอใจในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อมูลเฉพาะแต่ละโรงเรียน อันจะนำมาพัฒนาการบริหารวิชาการที่ดีขึ้น

2.2 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ เนื่องจากครูในสถานศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนงานบริหารวิชาการของสถานศึกษา ให้เกิดทิศทางบวกในทุกระดับ

2.3 ควรศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากปัญหาที่ได้รับจากการศึกษานั้นสามารถนำมาปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และแก้ไขสถานศึกษาให้เกิดการบริหารวิชาการให้ทัดเทียมกันทุกมิติและพื้นที่การศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- นภาพร สุทรวงศ์. (2561). *สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย* [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2563). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ห้างหุ้นส่วนจำกัด มิน เซอร์วิส ซีพพลาย.
- พระสมุห์สมพร อุชฺฌโม. (2564). *หลักการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์*, 9(3), 67-80.
- พัทตร์วิภา บุญประสิทธิ์. (2563). *วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- พัฒน์ชนิ ชันทศกร และ จรัส อติวิทยภรณ์. (2561). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนราธิวาส*. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- ศรธรรม รูปสอาด และ ศิริพงษ์ เสาภายน. (2564). ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร. *วารสารร้อยแก่นสาร*, 7(2), 58-71.
- ศิริพร สว่างจิตร์. (2559). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหมตามแนวความคิดการเป็นองค์การสมรรถนะสูง*. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. (2567). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- อัยรัชดา แก้วโสภา. (2566). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 15 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*, 5(2), 1-14.
- Fry, H., Ketteridge, S. and Marshall, S. A. (2009). *A handbook for teaching and learning in higher education: Enhancing academic practice* (3rd ed.). Routledge.
- Geleta, M. W. (2015). The role of school principal as instructional leader: The case of Shambu Primary School. *Open Access Library Journal*, 2, 1-14. [https://doi: 10.4236/oalib.1101709](https://doi.org/10.4236/oalib.1101709)
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.